

MICKIE KÅSERAR & TYCKER TILL...

Mickie Gustafson är legitimerad humanpsykolog och har specialiserat sig på relationen mellan hund och människa. Hon har arbetat med hundägarutbildning över 35 år och driver utbildningsföretaget **Karisma** www.karisma-utbildning.se.

OBS! Eventuella personer eller hundar på bild har inget samband med artikelinnehållet.

FOTO: MICKIE GUSTAFSSON

OLIKA FORMER AV hundträning

I olika hundsammanhang råder det delade meningar, olika skolor, förhållningssätt och ideologier. Och alla är naturligtvis bäst!

Många ovana och ambitiösa hundägaren försöker att blanda olika förhållningssätt och träningsmetoder på ett sätt som inte bara kan göra hundar lätt förvirrade – även luttrade hundinstruktörer eller utbildare kan nog, till och från, få en svindlande känsla av förvirring.

Med risk för den ökade förvirring som kan uppstå när någon försöker axla ansvaret att bringa ordning ska jag ändå försöka mig på en enklare form av förklaring mellan det jag kallar "Tävlings- eller momentträning" och "Vardags- och relationsträning". (Någon annan kallar det kanske något annat). Eftersom jag själv är anhängare av och har fokuserat mer på ena inriktningen, är jag medveten om att min beskrivning kan bli något subjektiv.

Trots det vill jag försöka ge en kortfattad, och förhoppningsvis, rättvisande jämförelse mellan dessa förhållningssätt och träningsmetoder.

TÄVLINGS- OCH MOMENTTRÄNING:

Fot, sitt, ligg etc. Bygger på lydning och kommandon. Är vanligtvis (men inte alltid) tävlingsinriktad. Målet med träningen är bland annat en lydig och följsam hund som kan "sina moment", såväl på lydnadsbanan som hemma.

VARDAGS- OCH RELATIONSTRÄNING:

Olika ord som är mer situationsbundna och "vardagsnära". Familjehundsriktad och vardagsanpassad. Målet med träningen är bland annat en hund som fungerar i olika vardags-situationer.

ALLROUNDTRÄNING: En kombination av ovanstående med tyngdpunkten förlagd på olika avsnitt och ordningsföljden blir avhängig av hur vi väljer att lägga fokus. Målsättningen med träningen är förstås en "all-roundhund" men vad som menas kan, återigen, bli en fråga om prioritering. Den tävlingsinriktade gör förmodligen valet att förbereda hunden för en tävlingskarriär genom att lägga tonvikten på momentinläring i första hand. Familjehundsägaren gör kanske valet att i första hand istället koncentrera sig på att få en så god och välfungerande vardagsrelation som möjligt.

Problemantering utifrån de olika förhållningssätten

Låt oss ta som exempel hunden som skäller

eller gör utfall mot andra hundar (många klassar det som ett problematiskt beteende) och titta på det utifrån de olika sätten att träna och förhålla sig.

Tävlings- och momentträning

Du har tränat och lärt exempelvis hunden kommandot exempelvis "sitt" eller "fot". När ni möter en annan hund kommenderar du hunden "sitt" eller "fot" och ev. får den godis för att den är duktig som sitter eller går fot (utan att skälla eller göra utfall). Här jobbar du på att hunden ska lyda ett "kommando" ex. "fot" eller "sitt".

Detta förutsätter förstås (eller underlättas i alla fall) att du har tränat detta med hunden tillräckligt mycket för att den ska ha lärt sig vad "sitt" eller "fot" betyder.

Vardags- och relationsträning

Genom att ge hunden godis i olika situationer har du lärt hunden att det "lönar" sig att hålla kontakten med dig. Du har även lärt den att gå förbi andra hundar genom att erbjuda godis när den går förbi andra hundar. Det kräver förstås att du har jobbat på kontakten tidigare: hunden vet att den får godis och beröm lite då och då. Du har också tränat på möten med andra hundar på ett sådant avstånd att hunden INTE gör utfall utan åter godis istället. Här har du jobbat förebyggande, det vill säga hunden har lärt sig hur du vill att den ska bete sig i olika situationer. Den har i första hand lärt sig hantera en situation. Till detta kan den naturligtvis också ha lärt sig ett, eller flera ord.

Godis ingen mirakellösning

Låt mig nu mig nu, för säkerhets skull, påpeka att ovanstående träning inte automatiskt och alltid kan lösa olika hundproblem. Att belöna med godis kan vara ett utmärkt sätt att träna och lära in olika beteenden men fungerar inte ALLTID!

Allroundträning eller "hit- och dit-träning"

Den som har kombinerat träningsätten (och lyckats) har förmodligen valt i vilken ordning han eller hon vill fokusera på inläringen. Han eller hon kommer förmodligen att variera sig och anpassa träningsmetod efter situation. "Fot" och "sitt" kanske används mest på tävlingsbanan medan vardagsträningen används just i vardagssituationer (där utfall mot en annan hund har fungerat som ett exempel på en vardagssituation i den här beskrivningen).

Men det en del gör, som inte har så stor erfarenhet av att träna på det ena eller andra sättet, är att försöka "blanda och ge" efter bästa förmåga. Ibland kan det fungera, men risken finns att man att växlar fram och tillbaks mellan de olika träningsmetoderna så att det varken blir hackat eller malet. Resultatet blir istället att man inte tränar någotdera tillräckligt för att ha nytta av det i en "krisituation".

Vill vi lyckas med något (det gäller inte bara träning eller inläring hos hundar) finns det många bra "regler" att följa. Här är några:

Välj träningsmetod – och guru

Innan du försöker blanda och ge efter behag är det bra om du utser "din guru" och sedan följer hans eller hennes träningsmodell. Att försöka växla mellan olika "läror" och träningsmetoder kan leda till onödig förvirring, inte minst för hunden!

De olika metoderna kan dessutom gå stick i stäv med varandra och ingen av dem kanske leder till ett bra resultat om man "blandar och ger efter behag". Det kan bli som att anlita olika läkare, homeopater etc. och sedan blanda mediciner och naturpreparat så att de tar ut varandra – eller leder till förgiftning.

Tålmod

Håll dig till "din guru" och hans eller hennes träningsmodeller tills det börjar ge resultat. Det kan vara obekvämt och det kan vara lätt att ge upp men såvida det inte känns alldeles galet kan det löna sig att ge det tid. Det är nämligen inte alltid metoden som avgör hur resultatet kommer att bli i slutändan. Det är snarare en fråga om att tålmodigt fullfölja den påbörjade inläringen.

Upprepning och repetition

Nästan alla vet att bestående inläring kräver repetition och upprepning. Men få tänker på att det inte räcker med några få gånger för att inläringen verkligen ska befästas. Och alla hundägare tänker inte på att detta gäller även oss. Det är inte bara hunden som ska lära sig! Så medan vi tränar och upprepar och tålmodigt riktar vår uppmärksamhet åt hunden, sker också (förhoppningsvis) även viss inläring hos oss själva. ♦